

PROGRAMACIÓN 4º ESO

CURSO 2022/2023

DEPARTAMENTO DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN.....	2
2. ORGANIZACIÓN DEL DEPARTAMENTO PARA EL CURSO 2022 – 23.....	3
3. CONTRIBUCIÓN DE LA MATERIA DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA A LA ADQUISICIÓN DE LAS COMPETENCIAS CLAVE.....	4
4. CONCRECIÓN DE LOS OBJETIVOS PARA CADA CURSO.....	16
5. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAJE EVALUABLE DE: TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA, PROCEDIMIENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	16
6. CONCRECIONES METODOLÓGICAS QUE REQUIERE LA MATERIA.....	96
7. MATERIALES Y RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAYAN A UTILIZAR.....	97
8. CRITERIOS SOBRE LA EVALUACIÓN, CUALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN DEL ALUMNADO.....	98
9. ADAPTACIÓN DE LOS CRITERIOS DE EVALUACIÓN, CALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN DEL ALUMNADO A LA SUPRESIÓN DE LA CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA.	101
10. INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR EL PROCESO DE LA ENSEÑANZA Y LA PRÁCTICA DOCENTE.....	102
11. ORGANIZACIÓN DE LAS ACTIVIDADES DE REFUERZO, RECUPERACIÓN Y EVALUACIÓN DE LAS MATERIAS PENDENTES.....	111
12. ORGANIZACIÓN DE LOS PROCEDIMIENTOS QUE LE PERMITAN AL ALUMNADO ACREDITAR LOS CONOCIMIENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, EN EL CASO DEL BACHILLERATO.....	113
13. DISEÑO DE LA EVALUACIÓN INICIAL Y MEDIDAS INDIVIDUALES O COLECTIVAS QUE SE PUEDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DE SUS RESULTADOS.....	113
14. MEDIDAS DE ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD.....	114
15. CONCRECIÓN DE LOS ELEMENTOS TRANSVERSALES QUE SE TRABAJARÁN EN EL CURSO QUE CORRESPONDA.....	115
16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS PARA CADA CURSO.....	116
17. MECANISMOS DE REVISIÓN, EVALUACIÓN Y MODIFICACIÓN DE LAS PROGRAMACIONES DIDÁCTICAS EN RELACIÓN CON LOS RESULTADOS ACADÉMICOS Y PROCESOS DE MEJORA.....	117
18. ANEXO: ADAPTACIÓN DE LA PROGRAMACIÓN A LA DOCENCIA TELEMÁTICA.....	118

1. INTRODUCCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN

La incorporación de las competencias básicas a nuestro proyecto curricular va a permitir poner el acento en aquellos aprendizajes que se consideran imprescindibles, desde un planteamiento integrador y orientado a la aplicación de los saberes adquiridos. Su adquisición, que debe haber desarrollado el alumnado al finalizar la enseñanza obligatoria, le capacitará para poder lograr su realización personal, ejercer la ciudadanía activa, incorporarse a la vida adulta de manera satisfactoria y ser capaz de desarrollar un aprendizaje permanente a lo largo de la vida. La inclusión de las competencias básicas en el currículo tiene varias finalidades. En primer lugar, integrar los diferentes aprendizajes, tanto los formales, relativos al área de Lengua Castellana y Literatura, como los transversales, como los valores sociales, la igualdad, la solidaridad, etc. En segundo lugar, permitir a todos los estudiantes ponerlos en relación con distintos tipos de contenidos y utilizarlos de manera efectiva cuando les resulten necesarios en diferentes situaciones y contextos. Y, en tercer y último lugar, orientar la enseñanza, al permitir identificar los contenidos y los criterios de evaluación que tienen carácter imprescindible y, en general, inspirar las distintas decisiones relativas al proceso de enseñanza y de aprendizaje.

El área de Lengua Castellana y Literatura va a contribuir al desarrollo de diferentes competencias y, a su vez, cada una de las competencias básicas se alcanzará como consecuencia, en parte, del trabajo en esta área. Además, la organización y el funcionamiento de los centros y las aulas, la participación del alumnado, las normas de régimen interno, el uso de determinadas metodologías y recursos didácticos, o la concepción, organización y funcionamiento de la biblioteca escolar pueden favorecer o dificultar el desarrollo de competencias asociadas a la comunicación, el análisis del entorno físico, la creación, la convivencia y la ciudadanía, o la alfabetización digital. . También la acción tutorial permanente puede contribuir de modo determinante a la adquisición de competencias relacionadas con la regulación de los aprendizajes, el desarrollo emocional o las habilidades sociales. Por último, aunque la planificación de las actividades complementarias y extraescolares puede reforzar el desarrollo del conjunto de las competencias básicas, **durante el presente 22-23, su número y características seguirán dependiendo en gran medida de la evolución de la pandemia y de la percepción de las mismas como seguras.**

En cuanto a las particularidades de nuestro centro, el IES Marco do Camballón se ubica en una pequeña localidad (Vila de Cruces) de la provincia de Pontevedra, muy próxima a los límites del resto de provincias gallegas, puesto que nos hayamos justo en el centro de la Comunidad

Autónoma, a escasos 16 km. del KM. 0. El centro pertenece a aquellos que se asientan en el medio rural, de modo que uno de los aspectos relevantes en la práctica docente es la progresiva tendencia a la despoblación que sufre este ayuntamiento, que puede interpretarse como un hecho alarmante, pero favorece también aulas poco masificadas y una atención individualizada en un clima de cercanía entre los miembros de la comunidad educativa.

Nuestros alumnos, que proceden de un numeroso conjunto de parroquias y lugares de los alrededores, emplean en su mayoría el gallego como lengua vehicular, lo que dificulta nuestra labor sobre todo en los aspectos relacionados con la expresión oral en castellano.

Existen dos grupos de 4º de ESO en los que impartirá clase Dña. Iria Piñeiro Sendón. Cinco alumnos tienen pendiente LCL correspondiente a 3º de ESO.

2. ORGANIZACIÓN DEL DEPARTAMENTO PARA EL CURSO 2022 – 23.

Para la elaboración de la Programación se han considerado los aspectos relativos a las disposiciones legales recogidas y emanadas del Proyecto Curricular y del Proyecto Educativo de Centro, así como las decisiones generales adoptadas por los miembros del Departamento de Lengua Española y Literatura del IES Marco do Camballón.

2.1. Materias impartidas.

- Lengua Castellana y Literatura, ESO y Bachillerato.
- *Literatura Universal*, 1º de Bachillerato.

MIEMBROS DEL DEPARTAMENTO	ASIGNATURAS IMPARTIDAS
Dña. Iria Piñeiro Sendón	Lengua Castellana y Literatura de 2º, 3º A y 4º de ESO. Lengua Castellana y Literatura de 1º Bachillerato.
Dña. Araceli Costoya Taboada (Jefa de	Lengua Castellana y Literatura de 1º y 3º B de

Departamento)	ESO. Lengua Castellana y Literatura de 2º Bachillerato. <i>Literatura Universal</i> , 1º Bachillerato.
---------------	--

3. CONTRIBUCIÓN DE LA MATERIA DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA A LA ADQUISICIÓN DE LAS COMPETENCIAS CLAVE

A materia de Lingua Castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. A estruturación do pensamento do ser humano faise a través da linguaxe; de aí que esta capacidade de comprender e de expresarse sexa o mellor e o máis eficaz instrumento de aprendizaxe.

Co bloque de "Comunicación oral: escoitar e falar" procúrase que os alumnos e as alumnas vaian adquirindo as habilidades necesarias para comunicar con precisión as súas propias ideas, realizar discursos cada vez máis elaborados de acordo cunha situación comunicativa, e escoitar activamente interpretando de xeito correcto as ideas dos demais.

O bloque de "Comunicación escrita: ler e escribir" persegue que o alumnado sexa capaz de entender e producir textos de distinto grao de complexidade e de xéneros diversos, en distintos soportes e formatos. Comprender un texto implica activar unha serie de estratexias de lectura. Así mesmo, a escritura implica un procedemento estruturado en tres partes: planificación, redacción a partir de borradores de escritura e revisión destes antes de redactar o texto definitivo.

O bloque de "Coñecemento da lingua" responde á necesidade de reflexión sobre os mecanismos lingüísticos que regulan a comunicación, e afástase da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como un fin en si mesmos para devolverlles a súa funcionalidade orixinal: servir de base para o uso correcto da lingua.

O bloque de "Educación literaria" asume o obxectivo de facer dos/das escolares lectores/as cultos/as e competentes, implicados/as nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a vida. É un marco conceptual que alterna a lectura, a comprensión e a interpretación de obras literarias próximas aos seus gustos persoais e á súa madurez cognitiva coa de textos literarios e obras completas representativas da literatura en español.

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar			
B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: persoal, educativo, social e laboral.	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL 1

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL 2
		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL 3
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL 4
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
		LCLB1.1.6. Segue e interpreta instrucións orais.	CCL 5
B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos. Diálogo.	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL 6
		LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL 7
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CAA 1
		LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CAA CCL 2
		LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	CD
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA 3

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.3. Observación e comprensión do sentido global de debates, coloquios, entrevistas e conversas espontáneas, da intención comunicativa de cada interlocutor/a e aplicación das normas básicas que regulan a comunicación.	B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais.	LCLB1.3.1. Escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.	CSC
		LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas.	CCL 8
		LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	CCL 9
		LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido.	CCL 10
		LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.	CSC
B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais.	B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL 11
		LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL 12
		LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA 4
B1.5. Valoración da lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular	B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta.	LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta.	CCL 13

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a conduta.			
B1.6. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público e dos instrumentos de autoavaliación en prácticas orais formais ou informais.	B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CD
		LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL 14
		LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL 15
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL 16
		LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA 5
		LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.).	CCL 17
B1.7. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas de cortesía da comunicación oral que regulan as conversas espontáneas e outras prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. Debate.	B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación.	LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.	CCL 18
		LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido.	CCL 19
		LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatoria.	CSC
B1.8. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situación reais ou	B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	CCEC

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
imaxinarias de comunicación.	desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións.		
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir			
<p>B2.1. Coñecemento e uso progresivo de técnicas e estratexias de comprensión escrita.</p> <p>B2.2. Lectura comprensiva, interpretación e valoración de textos escritos en relación cos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.</p> <p>B2.3. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.</p>	<p>B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos</p>	<p>LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.</p>	CCL 20
		<p>LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.</p>	CCL 21
		<p>LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.</p>	CMCCT
		<p>LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.</p>	CCL 22
		<p>LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.</p>	CAA 6
		<p>LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.</p>	CCL 23
<p>B2.1. Coñecemento e uso progresivo de técnicas e estratexias de comprensión escrita.</p> <p>B2.2. Lectura comprensiva, interpretación e valoración de textos escritos en relación cos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.</p> <p>B2.3. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos narrativos, descritivos,</p>	<p>B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos.</p>	<p>LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.</p>	CCL 24
		<p>LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica).</p>	CSC

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.		LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación.	CCL 25
		LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaaas entre si e co contexto, secuéncaas e deduce informacións ou valoracións implícitas.	CCL 26
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL 27
		LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA 6
B2.4. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura.	B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL 28
		LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CAA 7
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CSC
B2.5. Utilización progresivamente autónoma das bibliotecas e das tecnoloxías da información e da comunicación como fontes de obtención de información.	B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	CCL 29
		LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.	CD
		LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	CAA 8
B2.6. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión.	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.).	CCL 30
		LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	CAA 9

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B2.7. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL 31
		LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación).	10 CAA
		LCLB2.5.5. Avalía, utilizando guías, a súa propia produción escrita e a dos/das seus/súas compañeiros/as.	CAA11
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL 32
B2.8. Produción de textos escritos e audiovisuais propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL 33
		LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL 34
		LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.	CCL 35
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CAA 12
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CAA 13
		LCLB2.6.6. Explica por escrito o significado dos elementos visuais que poidan aparecer nos textos (gráficas, imaxes, etc.).	CCL 36
B2.9. Interese pola composición escrita como fonte de información e aprendizaxe, como forma de comunicar as experiencias e os coñecementos propios, e como instrumento de enriquecemento persoal e profesional.	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal.	LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.	CCL 37
		LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión.	CCL 38

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.	CCEC
		LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.	CD
Bloque 3. Coñecemento da lingua			
B3.1. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das categorías gramaticais, con especial atención ao adxectivo, aos tipos de determinantes e aos pronomes.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes.	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL 39
B3.2. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das formas verbais en textos con diferente intención comunicativa.	B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL 40
B3.3. Observación, reflexión e explicación do uso expresivo dos prefixos e sufixos, recoñecendo os que teñen orixe grega e latina, explicando o significado que lle achegan á raíz léxica e a súa capacidade para a formación e a creación de novas palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos.	CCL 41
		LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.	CCL 42
		LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.	CAA14
B3.4. Observación, reflexión e explicación dos niveis de significado de palabras e expresións no discurso oral ou escrito.	B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL 43
		LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL 44
B3.5. Manexo de dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital sobre a normativa e o uso non normativo das	B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver	LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma.	CD

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
palabras, e interpretación das informacións lingüísticas que proporcionan os dicionarios da lingua (gramaticais, semánticas, rexistro e uso).	dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma.		
B3.6. Observación, reflexión e explicación dos límites sintácticos e semánticos da oración simple e a composta, das palabras que relacionan os grupos que forman parte desta e dos seus elementos constitutivos.	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL 45
		LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CMCCT
		LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	CCL 46
		LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica.	CCL 47
B3.7. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas na escritura para obter unha comunicación eficiente.	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL 48
B3.8. Observación, reflexión, explicación e uso dos trazos característicos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, con especial atención aos discursos expositivos e argumentativos.	B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas.	LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas.	CCL 49
		LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.).	CSC CCL 50
		LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresañentes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen.	CCL 51

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		LCLB3.8.4. Recoñece nun texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilízalos nas producións propias.	CCL 52
B3.9. Observación, reflexión e explicación do uso de conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) como léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos).	B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL 53
		LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL 54
B3.10. Coñecemento dos rexistros e dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos sociais, e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado segundo as condicións da situación comunicativa.	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL 55
		LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CAA15
B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	CAA16
Bloque 4. Educación literaria			
B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil,	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL 56

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.	universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CAA
B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL 57
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade.	CCEC
		LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve.	CSC
B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL 58
		LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma.	CSC
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL 59
		LCLB4.3.4. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a expresión corporal como manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas.	CCEC
B4.2. Aproximación ás obras máis representativas da literatura española desde o século XVIII aos nosos días a través da	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL 60

Lingua Castelá e Literatura. 4º de ESO			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
lectura e a explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, obras completas. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc.	autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA17
B4.3. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos do século XX, utilizando as convencións formais do xénero seleccionado e con intención lúdica e creativa.	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL 61
		LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	CAA18
B4.4. Consulta de fontes de información variadas para a realización de traballos e a cita adecuada destas.	B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información.	LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura.	CD
		LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia.	CCL 62
		LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.	CD

Con el objetivo de contribuir a la programación y evaluación por competencias y siguiendo los acuerdos adoptados el pasado 2017-18 en el grupo de trabajo constituido en el IES Marco do Camballón con el objetivo de programar según estos nuevos enfoques pedagógicos, se procedió a singularizar aquellos estándares en los que se implicaban varias competencias. De este modo, se han delimitado un total de 62 estándares que corresponden a la Competencia Lingüística, siendo esta la que soporta mayor peso en la evaluación en la materia de Lengua Castellana y Literatura.

4. CONCRECIÓN DE LOS OBJETIVOS PARA CADA CURSO

A materia de Lingua Castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. A estruturación do pensamento do ser humano faise a través da linguaxe; de aí que esta capacidade de comprender e de expresarse sexa o mellor e o máis eficaz instrumento de aprendizaxe.

Co bloque de "Comunicación oral: escoitar e falar" procúrase que os alumnos e as alumnas vaian adquirindo as habilidades necesarias para comunicar con precisión as súas propias ideas, realizar discursos cada vez máis elaborados de acordo cunha situación comunicativa, e escoitar activamente interpretando de xeito correcto as ideas dos demais.

O bloque de "Comunicación escrita: ler e escribir" persegue que o alumnado sexa capaz de entender e producir textos de distinto grao de complexidade e de xéneros diversos, en distintos soportes e formatos. Comprender un texto implica activar unha serie de estratexias de lectura. Así mesmo, a escritura implica un procedemento estruturado en tres partes: planificación, redacción a partir de borradores de escritura e revisión destes antes de redactar o texto definitivo.

O bloque de "Coñecemento da lingua" responde á necesidade de reflexión sobre os mecanismos lingüísticos que regulan a comunicación, e afástase da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como un fin en si mesmos para devolverlles a súa funcionalidade orixinal: servir de base para o uso correcto da lingua.

O bloque de "Educación literaria" asume o obxectivo de facer dos/das escolares lectores/as cultos/as e competentes, implicados/as nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a vida. É un marco conceptual que alterna a lectura, a comprensión e a interpretación de obras literarias próximas aos seus gustos persoais e á súa madurez cognitiva coa de textos literarios e obras completas representativas da literatura en español.

5. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAJE EVALUABLE DE: TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

UNIDADE 1. LENGUAS DIFERENTES, RIQUEZA CULTURAL

OBXECTIVOS:

- Coñecer a realidade lingüística de España, identificando as distintas formas de falar segundo o nivel social ou cultural.
- Comprender e empregar diferentes formas do linguaxe como medios de expresión.
- Comprender como morren e nacen as linguas.
- Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos axeitados, coherentes e cohesionados.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer e usar correctamente os signos de puntuación: o guión.
- Identificar e clasificar os neoloxismos e coñecer os seus recursos de formación.
- Coñecer as principais características, autores e obras do Romanticismo español fronte á Ilustración.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Coñecer as características dos contos.

- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.
- Recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos, de linguaxe non verbal e da xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.
- Utilizar as TIC's e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Propiedades textuais. • Rexistros lingüísticos • Signos de puntuación • Neoloxismos e préstamos • O Romanticismo . • A literatura tradicionalmente oral: o contacontos. 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC

	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
	B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
		LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo	CCL

		de discurso.	
		LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
	B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	CCL
	B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL
			CD
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA

	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL CAA
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos	CCL

	ámbito de uso.	propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
	B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
		LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL
		LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as	CCL CAA

	curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e vitando o estereotipos lingüísticos ou culturais.	competencias que posúe como persoa plurilingüe.	
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.		CCEC	
LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.		CSIEE	
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
		LCLB4.3.4. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas	CCEC
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu	CCL

	intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	contido e interpretando a linguaxe literaria.	
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL

UNIDADE 2. REAL COMO LA VIDA MISMA

OBXECTIVOS:

- Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipoloxías textuais para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.
- Recoñecer a aplicación e importancia da linguaxe convencional no ámbito das novas tecnoloxías.
- Aplicar progresivamente estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- Coñecer as características estruturais dos textos descritivos, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente descritivos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer as categorías gramaticais básicas da lingua castelá: substantivo, adxectivo e verbo.
- Usar correctamente as maiúsculas e as minúsculas.
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo os recursos empregados para a súa creación.
- Coñecer os xéneros literarios, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer as principais características, autores e obras das literaturas realista e naturalista.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación.
- Utilizar técnicas de manexo de información tanto tradicionais como vinculadas ás novas tecnoloxías.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade.

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos descritivos. • As categorías gramaticais (I): substantivos, adxectivos e verbos • As grafías maiúscula e minúscula. • A estrutura das palabras: Derivación • O Realismo e o Naturalismo • A radio e os programas culturais 	<p>B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.</p>	<p>LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.</p>	CSC

B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos	CCL

	para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	
	B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL CD
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de	CCL

	soportes	textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	
		LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL CAA
		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e	CCA

		cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
	B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren os adxectivos e as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen	LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen	CCL
	B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e o grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e sufixos.	CCL
		LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.	CCL
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícanos nos seus discursos orais e escritos.	CSC

	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e v i t a n d o e s t e r e o t i p o s lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL

	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL

UNIDADE 3. UN VIAJE ASOMBROSO

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto narrativo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender a evolución do español como lingua viva .
- Aplicar progresivamente estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente narrativos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer todas as categorías gramaticais da lingua castelá
- Usar correctamente as grafías b, v; g, j; y, ll; x .
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo os recursos empregados para a súa creación.
- Coñecer o xénero lírico, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da poesía española e hispanoamericana entre 1890 e 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Aprender a falar en público en situacións formais.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos narrativos. • A estrutura das palabras: composición, parasíntese e acronimia. • As categorías gramaticais (II) • As graffas b,v; x; y, ll, g, j. • A poesía: Modernismo, Antonio Machado, Juan Ramón Jiménez e o Grupo poético do 27. • A radio e a literatura de vaixes. 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL	
			LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
			LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
			LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
			LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
		LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os	CD	

	instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL
		CD
	LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	CCEC

<p>potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións..</p>		
<p>B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes</p>	<p>LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaas entre si e co contexto, secuéncaaas e deduce informacións ou valoracións implícitas.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.</p>	<p>CAA CMCCT</p>
<p>B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.</p>	<p>LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.</p>	<p>CCL</p>
<p>B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.</p>	<p>LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.</p>	<p>CCA</p>

		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
	B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos.	CCL
		LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.	CCL
	B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
		LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes:	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL

	como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.		
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL

UNIDADE 4. FÁBRICA DE SUEÑOS

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto publicitario, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender a orixe e a evolución das palabras en español.
- Aplicar estratexias necesarias para producir textos adecuados, con fins de concienciación.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e a comprensión lectora.
- Coñecer os distintos tipos de oracións.
- Usar correctamente a grafía h e os grupos consonánticos.
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo a orixe e a evolución.
- Coñecer o xénero narrativo, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da narrativa española entre 1898 e 1936.

- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.
- Expresarse oralmente con corrección e adecuación para facer unha campaña publicitaria ou de concienciación.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • A linguaxe publicitaria. • Palabras patrimoniais, cultismos y semicultismos • Clases de oracions • A grafía h y los grupos consonánticos. • Novela de preguerra: A xeración do 98 e o Novecentismo. • A campaña publicitaria. 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC

B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de	CCL

	individual ou en grupo.	oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CD
		LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
		LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
		LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións..	LCLB1.8.1.Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	CCEC	
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL	
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT	

		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
		LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación.	CCL
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
		LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA CMCCT
	B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL

	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
		LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL
	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL
		LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	CCL

	B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
		LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL
		LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e v i t a n d o e s t e r e o t i p o s lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o	CSIEE

		pracer pola lectura.	
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL

UNIDADE 5. I+D

OBXECTIVOS:

- Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipoloxías textuais para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.
- Recoñecer a aplicación e importancia da linguaxe convencional no ámbito das ciencias, a innovación e o desenvolvemento.
- Coñecer o concepto de exposición os seus tipos, estrutura, procedementos e linguaxe.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente expositivos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da evolución.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer as diferentes clases de sintagmas.
- Repasar as regras básicas de acentuación da lingua castelá.
- Sinalar e identificar o significado connotativo e denotativo do noso léxico.
- Coñecer as principais características, autores e obras do teatro español entre 1898 e 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Utilizar técnicas de manexo de información tanto tradicionais como vinculadas ás novas tecnoloxías.
- Expresarse oralmente con corrección e adecuación para expoñer as características dun proxecto de investigación propio.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos expositivos • Clases de sintagmas • A acentuación • O significado connotativo 	<p>B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.</p>	<p>LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.</p>	<p>CCL</p>

<p>e denotativo</p> <ul style="list-style-type: none"> • O teatro español de preguerra: Benavente, Valle Inclán y Lorca. • A exposición • 		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		.LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
		LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos	CD
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e	CAA

		semanticamente.	
B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais	LCLB1.3.1. escoita , observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.		CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.		CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.		CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.		CAA
B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos , ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta		CCL
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.		CCL
			CD

		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
	B1.8. Reproduce situacións reais ou imaxinarias da comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación da realidade, sentimentos e emocións	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación	CCEC
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
		B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.

	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL CAA
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCLB 2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido ou coa forma.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL

	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
	B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
	B3.4. Identifica os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen. LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto no que aparecen.	CCL
	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela	CMCCT
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC

	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e v i t a n d o e s t e r e o t i p o s lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL

	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 6. COMER PARA VIVIR

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto instrutivo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender as diferentes relacións de significado entre palabras.
- Utilizar estas relacións de significado para crear textos adecuados, cohesionados e coherentes con fins instrutivos.
- Comprender textos orais e escritos de tipo instrutivo para xerar diferentes estratexias comunicativas.
- Coñecer os distintos tipos de funcións sintácticas que aparecen na oración simple.
- Usar correctamente a til diacrítica e a til nos compostos.
- Ampliar o coñecemento sobre o xénero lírico, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da poesía española posterior a 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.
- Expresarse oralmente con corrección e adecuación para facer unha “video-receita”.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 8 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos instrutivos. • Relacións de significado (I): sinonimia, antonimia, polisemia, homonimia. • As funcións sintácticas • Acentuación: til diacrítico e palabras compostas. • A poesía española posterior á Guerra Civil. • O tutorial. 	<p>B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.</p>	<p>LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.</p>	CCL
		<p>□ LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.</p>	CCL
		<p>LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.</p>	CSC
		<p>LCLB1.1.6. Segue e interpreta instrucións orais.</p>	CCL

B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de	CCL

	individual ou en grupo.	oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CD
		LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
		LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
		LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
	B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións..	LCLB1.8.1.Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	CCEC
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.	CCL

		LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
		LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA CMCCT
	B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL

	reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.)	CCL
		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes.	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL

	B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
		LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL
	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL
		LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CMCCT
		LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	CCL
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL
	B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
		LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL

	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL
		LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e v i t a n d o e s t e r e o t i p o s lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao	CCEC

		longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL
		LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	CAA

UNIDADE 7. ¿HABLAMOS...?

OBXECTIVOS:

- Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipoloxías textuais para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.
- Coñecer o texto dialogado, facendo fincapé na estrutura, procedementos e linguaxe da entrevista.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente dialogados con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas

- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a comprensión lectora.
- Identificar oracións composta: tipoloxías e análise.
- Traballar os diferentes grupos de palabras.
- Sinalar e identificar as relacións semánticas que se establecen entre palabras.
- Coñecer as principais características, autores e obras do teatro español dende a posguerra á actualidade.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.

TEMPORALIZACIÓN

11 sesións:

- 8 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • O texto dialogado • A oración composta • Os grupos de palabras • As relacións semánticas (II) • O teatro español dende a posguerra á actualidade: Buero Vallejo y Arrabal. • A entrevista 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL

		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.		LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal	CCL
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais		LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.	CSC
		LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate	

	B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
		LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
		LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
	B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	CCL
	B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL CD
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
		LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervención públicas, etc. Recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen	CAA

		loxicamente e semanticamente	
	B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa	LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido	CCL
	B1.8. Reproduce situacións reais ou imaxinarias da comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación da realidade, sentimentos e emocións	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación	CCEC
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a	CCL

		organización do contido e o formato utilizado.	
		LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.		LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.		LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL CAA
		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCLB 2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido ou coa forma.	CCL
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.		LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais	CCL

		que estruturen o contido dos textos traballados.	
	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela	CMCCT
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e vitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL

	literatura xuvenil.	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expressa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 8. PLUMA VS ESPADA

OBXECTIVOS:

- Coñecer o texto de opinión, os seus tipos, estrutura, procedementos e linguaxe.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente de opinión con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Identificar as oracións coordinadas e xustapostas.
- Adquirir e empregar léxico axeitado evitando o emprego das “palabras baúl”.
- Coñecer as principais características, autores e obras da novela española de preguerra.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos de opinión: a entrevista • As oracións coordinadas e xustapostas • As palabras baúl • A novela dende a posguerra ata a actualidade. • O debate: fundamentos 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL

		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL

		LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos	CD
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
	B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.	CSC
	B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.		CCL	
LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.		CAA	
	B1.5. Valorar a lingua oral como	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de	CCL

	instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos , ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	
	B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL CD
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
	B1.8. Reproduce situacións reais ou imaxinarias da comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación da realidade, sentimentos e emocións	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación	CCEC
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencía as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL

		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
		LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuenciadas e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	□ B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL CAA
		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
		LCLB 2.5.4. Revisa o texto en varias fases para	

		aclarar problemas co contido ou coa forma.	
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
		LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
	B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
	B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
	B3.4. Identifica os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen. LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto no que aparecen.	CCL
	B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela	CMCCT
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para	CCL

	e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos	obter unha comunicación eficiente	
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, e vitando estereotipos lingüísticos ou culturais.	LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a	CCEC

		evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	
	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 9. TE DOY MI PALABRA

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto argumentativo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender a importancia dos tabús e os eufemismos no contexto sociocultural actual.
- Comprender textos orais e escritos de tipo argumentativo para poder crear una opinión propia.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección no marco dos textos argumentativos e programas de opinión.
- Recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación e a coherencia dos contidos.
- Recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal e da xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais e calquera tipo de discurso.
- Fomentar o espírito crítico e o pensamento propio.
- Levar a cabo un debate académico seguindo a súas normas e idiosincrasia.
- Coñecer os distintos tipos de oracións subordinadas.
- Coñecer as últimas novidades ortográficas e expresivas da RAE.

- Ampliar o coñecemento sobre o xénero narrativo, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da literatura hispanoamericana posterior a 1940.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

10 sesións:

- 8 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • Os textos argumentativos (II). • Tabú, eufemismo e abreviacións léxicas • As oracións subordinadas. • Últimas novidades normativas. • A literatura hispanoamericana na segunda metade do século XX. • O debate académico. 	B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
		LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
		LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
	B1.2. Comprender, interpretar e valorar	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos	CCL

	textos orais de diferente tipo.	orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	
		LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
		LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
		LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
		LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
	B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais.	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.	CSC
	LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas.	CCL	

		LCLB 1 . 3 . 3 . Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	CCL
		LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido.	CCL
		LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.	CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL	
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL	
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA	
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL	
		CD	

		LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
		LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL
		LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
		LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
		LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.).	CCL
	B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación.	LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.	CCL
		LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido.	CCL

		LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatoria.	CSC
	B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións..	LCLB1.8.1.Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	CCEC
	B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.	CCL
		LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
		LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
		LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
		LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
		LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e	LCLB2.2.1.Recoñece e expresa o tema, as ideas	CCL

	valorar textos en diferentes formatos e soportes	principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	
		LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica).	CSC
		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
		LCLB 2 . 3 . 2 . Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CAA
		LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
	B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	CCL
		LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.	CCL

	B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.)	CCL
		LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
		LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
	B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
		LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL
		LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.		CCL	
B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL	
	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CCL	
	LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e	CCL	

		funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	
	B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL
	B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas.	LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas.	CCL
		LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.).	CSC
		LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresalientes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen.	CCL
		LCLB3.8.4. Recoñece nun texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilízalos nas producións propias.	CCL
	B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL

	interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
	B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL
		LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
	B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
		LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
		LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
		LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC

	B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
		LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
	B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
		LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
	B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL
		LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	CAA

- **GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA**

Se considerará necesario superar todos los estándares establecidos para 4º ESO en el texto legal que regula la aplicación de la LOMCE, estableciendo una baremación en el grado de adquisición de los mismos, evaluable a partir de los criterios de calificación que figuran en el apartado específico de esta Programación Didáctica. Para lograr un **grado mínimo de consecución** de los estándares será necesario que el alumno/a los desarrolle a un nivel considerado **básico**, que equivaldría a su reconocimiento y puesta en práctica en cada unidad de Lengua Castellana y Literatura que se define como “**con suficiente frecuencia**” y equivale, en términos de puntuación, a una calificación que oscila entre el 5 y el 4.5.

La tabla que se ofrece a continuación sintetiza el criterio anterior.

ESTÁNDARES AVALIABLES 4º ESO	EXCELENTE (10- 8 puntos)	SATISFACTORIO (7- 6 puntos)	BÁSICO (5 – 4.5 puntos)	ESCASO (4 – 0 puntos)
LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.1.6. Segue e interpreta instrucións orais.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
---	---------------	--------------------	-----------------------------------	----------------------------

LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.3.1. Escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.

LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen loxicamente e semanticamente.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatoria.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir				Nunca ou case nunca
LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencía as informacións explícitas dos textos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.1.6. Comprende o significado de	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.				
LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaaas entre si e co contexto, secuéncaas e deduce informacións ou valoracións implícitas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca

discursos orais ou escritos.				
LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia.	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.5. Avalía, utilizando guías, a súa propia produción escrita e a dos/das seus/súas compañeiros/as.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.6.6. Explica por escrito o significado dos elementos visuais que poidan aparecer nos textos (gráficas, imaxes, etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
Bloque 3. Coñecemento da lingua	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresañentes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.8.4. Recoñece nun texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilízalos nas producións propias.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

Bloque 4. Educación literaria	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

LCLB4.3.4. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a expresión corporal como manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.4.2. Expressa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca
LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos.	Sempre	Case sempre	Con suficiente frecuencia	Nunca ou case nunca

6. CONCRECIONES METODOLÓGICAS QUE REQUIERE LA MATERIA

Estas ya están contempladas en el artículo 11 del Decreto y dejan muy poco margen de maniobra. Así, por ejemplo, dicho artículo indica que: *“A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes”*. **Durante el presente 22-23, se mantendrá una línea metodológica de esta naturaleza y recuperaremos progresivamente la participación del alumnado a través de la interrelación y el trabajo en equipo.**

Entre todas las competencias, se dará prioridad, en primer lugar y como es obvio, a la **competencia lingüística**, y en segundo lugar, a la **competencia de conciencia y expresiones culturales**.

En lo referente a la Lengua, predominará el enfoque comunicativo, sin olvidarse del gramatical. Éste último se estudiará de forma práctica, para mejorar la cohesión textual y la adecuación ortográfica y léxica del alumno.

Se procurará trabajar con relativa frecuencia un texto periodístico relacionado con temas de actualidad, con educación en valores, o con temas que se estén explicando en clase en ese momento.

Frecuentemente los alumnos tendrán que hacer resúmenes orales y escritos de relatos, noticias periodísticas o simplemente anécdotas para trabajar esta competencia.

En cuando a la Literatura, los alumnos leerán por su cuenta, en casa, los libros de lectura obligatoria, si bien se le dedicará algunos días a los libros en clase: uno primero de motivación a la lectura, leyendo algún fragmento y adelantando el argumento y algunas claves de lectura; otro de evaluación; y otro de conclusión, valorando las aportaciones del libro.

Por su parte, los textos clásicos serán leídos en clase y comentados, para su mejor comprensión. Esto será así especialmente con el género lírico.

Finalmente, a menudo los alumnos tendrán que traer leídos de su casa pequeños relatos, textos, poemas para trabajar sobre ellos en la clase siguiente.

En las clases de lengua se ponen en práctica constantemente las técnicas de estudio que los alumnos revisan de forma teórica en las clases de tutoría. Leer, escuchar, analizar, comentar, incluso crear un texto propio supone siempre una labor de jerarquización, de selección de la información principal y de eliminación de los datos secundarios. Por ello, al término de un tema, a menudo el alumno deberá entregar esquemas y / o resúmenes del mismo.

Teniendo en cuenta la perspectiva que se adoptará en clase en el tratamiento de los contenidos literarios, es fundamental adiestrar la capacidad de comprensión y valoración crítica de los textos literarios (habilidad que será evaluada con los distintos instrumentos, incluidos los exámenes). Debe quedar claro que saber literatura no consiste en memorizar las características de épocas y autores, sino en valorar de forma crítica, justificada y razonada las obras literarias, sabiendo vincularlas al contexto de la época de su creación.

Después de cada lectura, los/as alumnos/as buscarán en el diccionario las palabras que se han subrayado, escogiendo siempre la acepción que mejor se ajuste al significado global del texto con la intención de incorporarlo a sus propias producciones.

7. MATERIALES Y RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAYAN A UTILIZAR

El alumno debe disponer de los siguientes materiales y recursos:

- 1.- Uso personalizado de un ordenador portátil, en el que la plataforma E-Dixgal ha volcado los materiales de las editoriales interesadas en la formación a través de la tecnología. Se emplearán las 9 unidades que corresponden a la editorial Netex; si el profesor así lo considera, en cada uno de los trimestres se impartirán las enseñanzas correspondientes a 3 unidades.
- 2.- Libreta de tamaño DIN-A4, preferentemente cuadrículada, para tomar apuntes y notas y realizar los ejercicios encomendados.
- 3.- Folios blancos tamaño DIN-A4, para entregar redacciones y trabajos concretos.
- 4.- Fundas de plástico, para archivar de forma ordenada y eficaz los textos, fotocopias, apuntes, etc., que el profesor irá entregando a lo largo del curso, así como las redacciones y creaciones literarias realizadas.
- 5.- Libros de lectura obligatorios propuestos para ese curso escolar. Estos deben ser comprados por el alumno, o bien tomados en préstamo de la biblioteca o pedidos a los alumnos de cursos superiores. En el caso de 4º de ESO, se han seleccionado los que se relacionan a continuación:
  - a. *Las bicicletas son para el verano*, Fernando Fernán Gómez. (segunda evaluación)
  - b. *El guardián invisible*, Dolores Redondo. (primera evaluación)

c. *Rimas y leyendas*, Gustavo Adolfo Bécquer. (tercera evaluación)

6.- Diccionario, preferentemente el de la Real Academia Española (que también puede consultarse en www.rae.es).

7.- Es muy recomendable que el alumno disponga de un ordenador con procesador de textos, así como conexión a internet y un lápiz óptico de memoria con puerto USB (pen drive).

8. Uso de la plataforma de comunicación telemática Meet y de la aplicación Google Classroom.

8. CRITERIOS SOBRE LA EVALUACIÓN, CUALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN DEL ALUMNADO

Atendiendo al hecho de que la evaluación debe incorporar la observación de la adquisición por parte del alumnado de las competencias clave y su valoración, los criterios de calificación que el Departamento de Lengua Castellana y Literatura aplicará en el presente año académico 2021-22 serán los siguientes:

A. VALORACIÓN DE LA COMPETENCIA LINGÜÍSTICA.

Dado que esta competencia es sin duda la que articula la programación de Lengua Castellana y Literatura y en la que deben centrarse el mayor número de observaciones y valoraciones, a ella se le otorgará el peso de la calificación final de esta área o materia.

1. **Controles periódicos:** un **80 %** de la nota trimestral. Se hará la media de estas pruebas que se valorarán de 0 a 10 puntos. Estos controles incluyen:

- **Controles de cada dos temas.** (70% obtenido de las calificaciones de las pruebas objetivas que se programarán para cada trimestre). Se realizarán dos controles a lo largo de cada evaluación (6 en total), con un valor individual del **35%** de la nota trimestral, siendo necesario obtener al menos un **3.5** en cada uno de ellos para que se haga media con el anterior o siguiente.
- **Controles de lectura** (se evalúa comprensión y expresión escrita): un **10%** de la nota trimestral. Aunque las lecturas lo son de forma “obligatoria”, el Departamento ha acordado ofrecer al alumnado un estímulo a la lectura, que revierta directamente en sus calificaciones. Se proponen como lecturas obligatorias tres libros, uno por trimestre, que se evaluarán mediante exámenes y / o trabajos. Si no se leen, aunque el alumno/a no suspenderá la asignatura, tendrá que recuperar las pruebas específicas (examen y/o trabajo) para demostrar haberlos leído.

Los alumnos pueden leer, opcionalmente, algún libro de lectura propuesto por el profesor para "redondear" la nota dentro de ese 10% del apartado 2. Cada libro incrementa entre 0.25 y 0.5 puntos la nota trimestral dependiendo de su tamaño, nivel de comprensión, etc. Con los **libros de lectura voluntaria** se podrá mejorar **hasta un máximo de 0,5 puntos por evaluación**.

B. COMPETENCIA DE APRENDER A APRENDER

Además de los estándares que se le atribuyen específicamente en el Decreto 86/2015 para 4º de ESO, la competencia de aprender a aprender se relaciona en gran medida con los aprendizajes que el alumno/a desarrolla y mejora por sí mismo con la ayuda del o la docente. Por esa razón incluimos aquí las tareas completadas diariamente por el alumnado, en el aula o en casa.

- ❖ **Trabajo diario: 10 %** de la nota trimestral que se valorarán con un número de notas a cada alumno por trimestre que oscilará entre las 5 y las 10, detalladas en el cuaderno del profesor. Incluye:
  - Las tareas diarias, tanto las realizadas en clase como en casa.
  - Prácticas de ejercicios específicos que el profesor/a recoja con la intención de devolverlas al alumnado una vez corregidas
  - Realización de un cuaderno de ortografía (cuando el profesor o profesora lo considere oportuno).

C. COMPETENCIAS DIGITAL, SOCIAL Y CÍVICA Y DE CONCIENCIA Y EXPRESIONES CULTURALES.

Un **5%** de la calificación trimestral, presente también en la evaluación ordinaria, procederá de las pruebas orales (exposición oral de contenidos que se preguntarán a diario) o los pequeños trabajos de investigación (p. ej. Una entrevista, análisis de una canción, lectura de un poema, etc.), que irán acompañados de un soporte digital (por ejemplo, *power point*). En 4º de la ESO el profesor/a puede utilizar los contenidos correspondientes a la literatura para su exposición en parejas o grupos reducidos, siempre acompañados de presentaciones que apoyen y ayuden en su desarrollo para todo el grupo clase.

El **5% restante** se obtendrá valorando los siguientes aspectos, recogidos en rúbricas que se adjuntan a esta Programación y que corresponden a las **competencias social y cívica y de conciencia y expresiones culturales**.

- o Desarrollo progresivo de la capacidad de reflexión observando, analizando y explicando la relación entre diversas manifestaciones artísticas de todas las épocas (música, pintura, cine, etc.).
- o Respeto hacia la opinión ajena, respeto de turnos de palabra, cuidado del material, responsabilidad, empleo de valores...

Si el alumno no trabaja estos aspectos, será penalizado con un negativo que será recogido en el cuaderno del profesor. Estos negativos restarán 0.1 a la nota trimestral.

- Las **faltas de ortografía** restarán cada una 0,1 en 1º y 2º de ESO; en 3º y 4º de ESO se perderá 0,1 cuando se trate de una falta de acentuación y 0.2 en el caso de faltas relacionadas con el uso inadecuado de las grafías. La nota final de los exámenes es la que resulta de restar a la calificación inicial las faltas ortográficas. **Se descontará un máximo de 2 puntos por faltas de ortografía** en cada prueba escrita
- No se hará una recuperación de cada una de las evaluaciones, sino que el alumno tendrá la oportunidad de presentarse a una prueba a comienzos de junio, antes de la celebración de la evaluación ordinaria, en la que podrá recuperar independientemente cada una de las evaluaciones pendientes. Solo si el profesor/a lo considera necesario o pertinente se programarán recuperaciones de evaluaciones de modo puntual, atendiendo a criterios de necesidades colectivas o individuales. El examen que corresponde a la convocatoria extraordinaria, ahora programada por las autoridades educativas antes del 21 junio, será de todo el contenido del curso, incluyendo los libros de lectura. Se considerará que el alumno/a ha superado la materia si en la convocatoria extraordinaria obtiene al menos un 5 como calificación.
- Aquellos alumnos que participen activamente durante todo el curso en el **Club de Lectura** tendrán como recompensa **0,5 puntos** en la nota final del curso.

Para la **evaluación final ordinaria** se hará la **media de las 6 pruebas escritas** elaboradas a lo largo del curso. Para la evaluación extraordinaria se tendrá en cuenta tan solo el resultado de una única prueba a realizar antes del 21 de junio. Para la recuperación de la materia (que se concreta en el apartado 9 de esta programación) se realizarán dos pruebas (una en enero y otra en mayo).

Mencionamos, para finalizar, los instrumentos de evaluación que servirán al docente para resolver la calificación final:

- Observación de la participación del alumno en clase.
- Realización de tareas individuales.
- Participación e implicación en trabajos cooperativos.
- Exposiciones orales y escritas con recursos TIC

- Autonomía en el trabajo.
- Correcciones a partir de las revisiones del trabajo realizado.
- Competencia lingüística y textual adecuada a la etapa educativa.
- Competencia literaria adecuada al currículo de la ESO
- Pruebas orales y escritas.

9. ADAPTACIÓN DE LOS CRITERIOS DE EVALUACIÓN, CALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN DEL ALUMNADO A LA SUPRESIÓN DE LA CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA.

B.1. MEDIDAS APLICABLES AL ALUMNADO QUE SUPERE LA MATERIA EN LA TERCERA EVALUACIÓN.

- Se considerará superada la materia de Lengua Castellana y Literatura cuando el alumnado obtenga una media de las tres evaluaciones igual o superior a 5, siempre que la calificación individual de cada una de ellas sea superior a **3.5**. Si el alumno o alumna alcanza o supera la calificación media de 5, la nota recogida en el acta de evaluación del día 5 o 6 de junio será la final.
- Según acuerdo de los miembros del Departamento, el alumnado que obtenga el aprobado en la tercera evaluación a partir de la media de las tres evaluaciones del curso podrá incrementar su calificación en la evaluación final hasta un máximo de 0,5 puntos, ajustándose a los siguientes criterios:
  - a. Realización de tareas relacionadas con los contenidos del curso que deba reforzar o de introducción a los contenidos del curso siguiente. En 4º ESO se propondrán un máximo de 6 tareas, que coincidirán en número con las sesiones disponibles. Se calificarán individualmente (0.066 puntos como nota máxima para cada una hasta un total de 0,4 puntos).
  - b. Asistencia obligatoria a todas las sesiones lectivas que van desde el 7 al 21 de junio o falta de asistencia justificada.
  - c. Actitud de interés hacia las tareas propuestas y respeto hacia los compañeros que se encuentren en una situación diferente (refuerzo, recuperación...). A este apartado le corresponderá en la calificación final una décima.

B.2. MEDIDAS PREVISTAS PARA EL ALUMNADO QUE NO SUPERE LA MATERIA EN LA TERCERA EVALUACIÓN.

- Se considerará suspensa la materia Lengua Castellana y Literatura cuando el alumnado obtenga una media de las tres evaluaciones inferior a 5 o bien cuando la calificación individual de cualquiera de las tres sea igual o inferior a **3.5**.
- Durante el período comprendido entre el 7 y el 21 de junio se programarán actividades concretas de las que partirán los apoyos y refuerzos necesarios para preparar las pruebas de recuperación. Será la calificación obtenida en estas pruebas la que determine si el alumnado consigue recuperar, nunca la realización de las tareas obligatorias para su preparación.
- Se realizarán pruebas objetivas de recuperación de la parte o partes suspensas, incluyendo una prueba global para el alumnado que deba superar toda la materia.
- Cuando el alumnado deba recuperar una o dos evaluaciones, se hará la media final con la nota obtenida en la prueba de recuperación, siempre que sea superior a la se consiguió en esa evaluación durante el curso.
- Se considerará aprobada la materia cuando la media de las tres evaluaciones sea igual o superior a 5, siempre que la calificación individual de cada una de ellas sea superior a **3.5**.
- Se considerará superada la materia si en la prueba global se obtiene una calificación igual o superior a 5.

10. INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR EL PROCESO DE LA ENSEÑANZA Y LA PRÁCTICA DOCENTE

En las reuniones del departamento de Lengua Castellana y Literatura se analizará el ritmo de aprendizaje y de adquisición de competencias de los alumnos/as.

En caso de que no alcanzasen los objetivos marcados se analizarán las causas de ello y se buscarán alternativas para cumplir el máximo posible de los objetivos programados.

No se excluye la posibilidad de realizar una coevaluación en la que participarán los alumnos/as a los que se les dará una planilla (tipo encuesta) para que ellos mismos evalúen y valoren el nivel, capacidad y la calidad de la programación y del profesorado.

El diseño y puesta en práctica de la programación didáctica se valorará en atención a los siguientes criterios:

Evaluación de la programación y la actividad docente EDUCACIÓN SECUNDARIA		Indicadores de logro			
PROGRAMACIÓN DE AULA		1	2	3	4
1	Está organizada en objetivos, competencias, estrategia didáctica, contenidos, recursos, temporalización y evaluación				
2	Existe coherencia entre sus distintas partes				
3	Está estructurada en unidades				
4	Establece claramente los objetivos a conseguir				
5	Tiene en cuenta la distribución y secuenciación de los contenidos				
6	Establece el tiempo necesario para el desarrollo de unidades didácticas y recursos				
7	Tiene en cuenta el contexto dónde se desarrolla y las posibilidades del entorno				
8	Activa los conocimientos previos en el comienzo de cada unidad o proyecto				
9	Las unidades y recursos tienen en cuenta las TIC				
10	Existe coordinación entre las programaciones de las distintas materias				
11	Es un documento de consulta y orientación a lo largo de todo el curso				

12	Se modifica si se requiere alguna adaptación, cambio o mejora				
ACTIVIDADES DE AULA		1	2	3	4
1	Son de tipología diversa:				
	Actividades abiertas				
	Actividades cerradas				
	Otras: _____				
2	Requieren el uso de habilidades distintas por parte del alumnado:				
	Memorización				
	Aplicación				
	Problemas				
3	Se presentan de forma progresiva:				
	Actividades de iniciación				
	Actividades de desarrollo				
	Actividades de consolidación				

	Actividades de refuerzo o ampliación				
	Actividades de evaluación				
4	Tienen un objetivo claro				
5	El alumnado conoce de antemano los objetivos de las actividades propuestas, así como las competencias a desarrollar y cómo se evalúan				
6	Los recursos utilizados son coherentes con las actividades				
7	Emplean recursos y materiales variados para el aprendizaje				
8	Proponen agrupaciones del alumnado distintas:				
	De forma individual				
	Por parejas				
9	Promueven el aprendizaje individual/autónomo y también el colaborativo				
10	Proponen metodologías variadas para favorecer una actitud positiva del alumnado:				
	Aprendizaje orientado a proyectos				
	Aprendizaje basado en problemas (ABP)				
	Aprendizaje colaborativo				

	Método expositivo				
	Estudio de casos				
	Otras: _____(simulación y juego, flipped classroom, etc.)				
11	Promueven el uso de las TIC				
12	Tienen en cuenta los intereses de los alumnos				
13	Están relacionadas con su contexto y con situaciones de la vida real				
14	Tienen al alumno como centro y protagonista en el aula				
15	Permiten que el tiempo en clase quede bien repartido entre el profesorado y el alumnado				
16	Promueven la ayuda entre iguales en los grupos				
17	Favorecen la comunicación				
18	Motivan a los alumnos para la consecución de sus objetivos de aprendizaje				
DIVERSIDAD		1	2	3	4
1	La programación tiene en cuenta la diversidad y responde a las diferencias individuales respetando el ritmo de aprendizaje de cada alumno				
2	Los objetivos están planteados adaptándose a las características de los alumnos				

3	Se fomenta la inclusión de todo el alumnado mediante la valoración de la diversidad cultural				
4	Se trabajan actividades de distintos niveles de complejidad en cada unidad				
5	Se tiene en cuenta la diversidad para las agrupaciones en el aula				
6	Se dan explicaciones generales para el grupo y las explicaciones que alumnos específicos precisen				
7	Se tienen en cuenta a los alumnos con necesidades educativas especiales tanto por arriba como por abajo				
8	El material está adaptado a las características y necesidades del alumnado				
9	Se proponen metodologías que atiendan la diversidad en el aula				
10	Se evalúa al alumnado en función de sus características y posibilidades				
EVALUACIÓN		1	2	3	4
1	Se evalúa teniendo en cuenta las distintas finalidades de la evaluación:				
	Inicial (inicio)				
	Formativa (durante)				
	Sumativa (final)				
2	Se tienen en cuenta las percepciones de distintos agentes evaluadores:				

	Heteroevaluación (evaluación por parte del profesorado)				
	Autoevaluación				
	Coevaluación (evaluación por pares)				
	Evaluación externa				
	Otros: _____				
3	Se emplean técnicas e instrumentos de registro de resultados para la evaluación múltiples y variados:				
	Hojas de observación				
	Rúbricas				
	Cuestionarios o entrevistas				
	Escalas de calificación/valoración				
	Otros: _____ (portfolio, pruebas estandarizadas, etc.)				
4	Los alumnos conocen los objetivos, competencias y evaluación al comienzo de cada unidad o actividad				
5	Se evalúa teniendo en cuenta distintas competencias				
6	Se tiene en cuenta el desarrollo global del alumno para evaluarle				

7	El sistema de evaluación usado es coherente con el del área o departamento				
8	Se le comunican al alumno sus resultados, así como formas de mejorar				
9	Se utiliza la evaluación como herramienta de mejora				
10	Se programan planes de recuperación en función de los resultados obtenidos por los alumnos				
11	Se adapta el sistema de evaluación si se considera oportuno por las características del grupo o de las actividades				
12	Se evalúan las causas y consecuencias de los resultados obtenidos por los alumnos				
13	Se evalúa la intervención del docente en el aula				
OTROS		1	2	3	4
1.					
AUTOREFLEXIÓN					
Puntos fuertes/Aspectos que han funcionado					

Puntos débiles/Aspectos a mejorar	
Qué cambiaría en el desarrollo de la unidad	
Reflexión	

11. ORGANIZACIÓN DE LAS ACTIVIDADES DE REFUERZO, RECUPERACIÓN Y EVALUACIÓN DE LAS MATERIAS PENDENTES

Para el refuerzo y la recuperación de esta materia por parte del alumnado que la tenga pendiente en cursos superiores se han establecido en el centro una serie de medidas que se presentan a continuación y que derivan de los acuerdos adoptados el 10 de octubre de 2013. La evaluación de estos alumnos se describe a continuación: (se ha respetado el idioma gallego del texto original):

INSTRUMENTOS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN DE PENDENTES

Renovados na CCP do 6 de outubro de 2014

1. ALUMNADO DE ESO CON MATERIAS PENDENTES

a) Instrumentos de avaliación

- ❖ *Tarefas semanais*
- ❖ *A xestión da entrega, recollida, corrección e avaliación das tarefas farase a través de Classroom:*
  - C. *Os departamentos implicados entregarán as tarefas á coordinadora antes da data marcada no calendario.*
  - D. *A coordinadora subirá as tarefas a Classroom e encargarse de que os alumnos accedan a elas.*
  - E. *Os departamentos accederán a Classroom a partir da data límite de devolución das tarefas para corrixilas e avalialas dentro do prazo sinalado no calendario.*
  - F. *A partir desta data, o alumnado accederá á aula virtual para coñecer a corrección e avaliación da súa tarefa.*
    - *O total de **entregas previstas para todo o curso é de 12**, seguindo o calendario fixado.*
    - *Déixanse libres as semanas de exames das avaliacións ordinarias e mais as de exames específicos de pendentes de xaneiro.*
    - *Para facilitar a coordinación e o seguimento do alumnado, as xefaturas de departamento recibirán un calendario de entregas.*
    - *Correccións: o profesorado corruxirá as tarefas na plataforma Classroom antes das datas fixadas no calendario.*
- ❖ *Exame/s*
  - *Cada departamento indicará claramente se vai realizar dous exames (**xaneiro e abril**) ou só o oficial (obligatorio) de abril.*
  - *Os departamentos deberán:*
    - *Explicar con claridade os contidos de cada exame (en consonancia coas tarefas que se vaian realizando).*
    - *Establecer con claridade como computa cada exame na cualificación final.*
    - *Comprobar que o **alumnado entregou como mínimo 4 tarefas das 6 propostas antes de cada un dos exames ou 8 de 12 no caso dos***

departamentos que só fagan un exame. Se non cumpriu con este requisito mínimo, perdería o dereito a esta proba.

- **Cando un alumno/a acade unha nota menor que 5 na cualificación global do plan de reforzo, terá dereito a realizar unha proba final na que se examinará de toda a materia.**
- **En calquera caso, os exames axustaranse sempre aos contidos mínimos establecidos nas respectivas programacións.**

b) Criterios de cualificación do plan de reforzo:

- **Tarefas: 50% da cualificación global.**
- **Exame/s parciais: 50% da cualificación global.** Cada un dos departamentos que realice dous exames debe especificar o seu sistema de cómputo dentro deste 50%. **Nota mínima do exame necesaria para poder facer media coa nota das tarefas:3.25.**

c) Criterios de cualificación da proba final:

2. Para o alumnado que **presente un mínimo de oito tarefas** das 12 propostas, **os criterios de cualificación serán os mesmos** que rexen para os exames parciais.
3. Para o alumnado que **NON** presente un mínimo de oito tarefas das 12 propostas, **a nota do exame será o 100% da cualificación global.**

d) Cualificación na avaliación final:

A nota na avaliación final será a máis alta de entre estas dúas:

- A cualificación global do plan de reforzo
- A cualificación da proba final.

El Departamento de Lengua Castellana ha decidido, en relación al acuerdo anterior, realizar examen de materias pendientes en febrero, además del obligatorio de mayo. Su **peso en la calificación definitiva** será el mismo, es decir, le correspondería a **cada uno un 25% de la misma**. El 50% restante lo obtendría el alumnado, tal y como se explicita en el Plan de Refuerzo, con la entrega de las tareas. Debido a la supresión de la prueba extraordinaria de septiembre, que suponía una última oportunidad para el alumnado de recuperar la materia antes de incorporarse a un nuevo curso, el

equipo de coordinación de materias pendientes propuso, con carácter excepcional, la convocatoria de una prueba final posterior a la obligatoria de mayo el pasado 21-22, que es previsible que se mantenga durante este año académico.

12. ORGANIZACIÓN DE LOS PROCEDIMIENTOS QUE LE PERMITAN AL ALUMNADO ACREDITAR LOS CONOCIMIENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, EN EL CASO DEL BACHILLERATO.

No es de aplicación.

13. DISEÑO DE LA EVALUACIÓN INICIAL Y MEDIDAS INDIVIDUALES O COLECTIVAS QUE SE PUEBAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DE SUS RESULTADOS.

Durante el mes de septiembre y en previsión de la Evaluación inicial que se programa para el inicio de curso se prevén las siguientes actuaciones:

- 1.- La lectura mecánica de un texto.
- 2.- La comprensión escrita, mediante preguntas tipo test a partir de un texto.
- 3.- La comprensión oral. Los alumnos escucharán una audición y se le harán preguntas.
- 4.- La expresión escrita, mediante el resumen y/o la opinión personal sobre un tema relacionado con el texto.
- 5.- Conocimientos gramaticales.
- 6.- Conocimientos ortográficos (acentuación, puntuación, etc.).
- 7.- Conocimientos literarios.

Para ello utilizaremos cuadernillos preparados por el departamento para tal efecto, que recogen numerosos ejercicios relacionados con los aspectos expuestos anteriormente.

Los resultados obtenidos se tendrán en cuenta para, durante la sesión de evaluación inicial, proponer medidas de atención a la diversidad dirigidas a todos aquellos alumnos que hayan demostrado que las necesitan.

14. MEDIDAS DE ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD

Una vez realizada la evaluación inicial, prevista para el mes de octubre, se tomarán las siguientes medidas para los alumnos, todas ellas concebidas para que la atención a los alumnos sea lo más personalizada posible, atendiendo específicamente a las necesidades concretas de cada alumno.

A) ADAPTACIONES CURRICULARES SIGNIFICATIVAS

Cuando los alumnos con adaptación curricular permanezcan en el aula con el profesor de lengua, trabajarán de forma más o menos autónoma, aunque siempre supervisados por el profesor, cuestiones básicas adaptadas a su nivel académico y cognitivo. Los materiales que emplearán serán siempre los aconsejados por el Departamento de Orientación del centro.

Esta programación se completará con las Adaptaciones curriculares correspondientes a los alumnos/as con necesidades educativas especiales y siempre en colaboración con el departamento de Orientación.

B) ALUMNOS CON ADAPTACIONES CURRICULARES NO SIGNIFICATIVAS

Un supuesto fundamental de la Enseñanza Secundaria Obligatoria es atender a las necesidades educativas de todos los alumnos, pero estos alumnos tienen distinta formación, distintos intereses y distintas necesidades. Por eso, la atención a la diversidad debe convertirse en un aspecto característico de la práctica docente diaria.

Aquellos alumnos que no tengan adaptación curricular significativa, pero tengan dificultades con cuestiones concretas o bien les cueste en general seguir el ritmo normal de la clase, existen dos vías para atender a sus necesidades:

A) Explicaciones al margen (puede ser en un recreo, o al final de la clase), cuadernos para trabajar contenidos previos olvidados o no asimilados adecuadamente (se le entregarán fotocopias para ello)

B) Clases de refuerzo, en las que el profesor que las imparta, coordinado con el profesor titular de Lengua castellana, explicará los mismos contenidos, si bien de una forma más pausada y con mayor detalle y una atención personalizada. Lo ideal sería que todos aquellos alumnos que necesiten un refuerzo en lengua lo tuviesen, tanto de 1º de ESO como de 4º de ESO, porque muchos de ellos llegan a los niveles superiores como tercero o cuarto por mero imperativo legal.

15. CONCRECIÓN DE LOS ELEMENTOS TRANSVERSALES QUE SE TRABAJARÁN EN EL CURSO QUE CORRESPONDA

Además de los contenidos transversales distribuidos en cada una de las 12 unidades del curso, el centro ha decidido trabajar conjuntamente bajo el epígrafe **“O Universo”**. El tema se organizará en tres líneas cuyo desarrollo ocupará un trimestre y que reciben el nombre de **“Universo científico”**, **“Universo lingüístico”** y **“Universo inclusivo”**.

El Departamento considera que la lengua y la literatura trabajan los tres subtemas, pero muy especialmente los que tienen que ver con las lenguas entendidas como universales culturales que se constituyen en arterias del conocimiento y de los valores que corresponden a las sociedades democráticas (**“Universo lingüístico”**). Además, las lenguas incluyen tanto la perspectiva de género como la aspiración de las sociedades democráticas a una mayor igualdad; esta se garantiza en gran medida facilitando el acceso de cualquier individuo (hombre o mujer, rico o pobre, religioso o ateo...) al campo profesional para el que esté dispuesto a prepararse y fomentado en él el interés por la cultura, que incrementará sustancialmente sus posibilidades de socialización y, por lo tanto, de integración real (**“Universo inclusivo”**); finalmente, también la Lengua Castellana se emplea como instrumento de divulgación de la ciencia en todos los órdenes y de sistematización del conocimiento científico, de modo que se establece un vínculo, muchas veces ignorado deliberadamente, entre las ciencias y las letras (**“Universo científico”**). Todos ellos son

esenciales en las relaciones sociales, incluidas aquellas que se limitan al uso común de redes en Internet. Ya que se ha decidido realizar tareas de orden transversal en esta dirección en todos los Departamentos, el de Lengua y Literatura Castellana se centrará en focalizar aquellos aspectos de las obras literarias que favorecen una visión global del universo, entendido como lo define la RAE: “conjunto de todo lo existente”. Con este objetivo, se pueden proponer trabajos específicos relativos a alguna obra concreta, con la intención de difundirlos junto con otros elaborados en otras áreas o materias. Estos trabajos pueden en ocasiones incluirse dentro de aquellos que impliquen una exposición individual o grupal planificada, siempre objeto de una valoración propia de la materia, además de transversal. Los contenidos de los mismos pueden variar en función del curso o grupo y del docente.

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS PARA CADA CURSO

Atendiendo a la situación sanitaria que se prevé como permanente durante el presente 22-23, el Departamento de LCL propone las siguientes actividades extraescolares, cuya realización estará condicionada por la evolución de la pandemia COVID-19.

- Se harán salidas para asistir a obras de teatro o proyecciones cinematográficas; para ello, si es posible, nos pondremos de acuerdo con otros Departamentos. Estas actividades se realizarán a lo largo del curso, siempre que se cuente con garantías de protección sanitaria y se programarán para la ESO o el Bachillerato, dependiendo de la oferta.
- Se organizarán salidas de cuatro o cinco días, programadas especialmente para el alumnado de 4º y 2º de Bachillerato, a localidades de la Comunidad autónoma o de la península que se consideren interesantes desde el punto de vista cultural. Estas excursiones, de nuevo, estarán sujetas a la evolución de la pandemia y solo se realizarán si se dan las condiciones sanitarias que minimicen los riesgos. Además, se procurará la colaboración, en su realización, con otros Departamentos.

17. MECANISMOS DE REVISIÓN, EVALUACIÓN Y MODIFICACIÓN DE LAS PROGRAMACIONES DIDÁCTICAS EN RELACIÓN CON LOS RESULTADOS ACADÉMICOS Y PROCESOS DE MEJORA

Analizaremos los resultados atendiendo a las siguientes cuestiones para poder mejorar aspectos relacionados con esta programación.

ASPECTOS GENERALES						
ASPECTO		1	2	3	4	5
1	¿Ha sido convenientemente difundida la programación?					
2	¿Los alumnos tienen claro qué es un EA y una rúbrica?					
3	Se han conseguido los objetivos de la Programación					
4	El número de suspensos es alto o bajo					
5	Está el profesor satisfecho con la programación					

18. ANEXO: ADAPTACIÓN DE LA PROGRAMACIÓN A LA DOCENCIA TELEMÁTICA.

A. ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE Y COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES.

Los miembros del Departamento de LCL del IES Marco do Camballón han seleccionado como imprescindibles para la superación de la materia, en caso de enseñanza telemática, los siguientes estándares y competencias:

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos. ▪ LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado. ▪ LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica). ▪ LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación. ▪ LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto. ▪ LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste. ▪ LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el. ▪ LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. ▪ LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. ▪ LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento. ▪ LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual. ▪ LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas.

B. EVALUACIÓN Y CALIFICACIÓN.

Evaluación y calificación	
Evaluación	<p>Procedementos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Método observacional (tareas, ejecuciones y productos) ➤ Pruebas escritas de tipo abierto y cerrado.
	<p>Instrumentos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pruebas telemáticas: se realizarían tres pruebas en cada trimestre, seguindo el diseño de la Programación presencial, pero con un peso inferior, ya que el Departamento considera que resulta difícil garantizar la resolución en las mismas condiciones materiales y éticas. Dos de las pruebas serían objetivas, sobre los contenidos vistos a lo largo del trimestre y supodrían el 20% de la calificación (10% para cada una). Se realizaría también una prueba escrita sobre el libro de lectura obligatoria que correspondiese al trimestre o trimestres, al que se le adjudica otro 10% en la calificación global. De este modo, el

	<p>alumnado obtendría un 30% de la calificación de la materia mediante la realización de estas pruebas.</p> <p>➤ Portafolio o entrega regular de actividades telemáticas realizadas durante el período de docencia telemática (70% de la calificación). Será obligatoria la entrega para su corrección del total de las tareas propuestas por la docente, de modo que se descontará al porcentaje anterior la parte proporcional que pudiese corresponder a una tarea no entregada. Las tareas deberán ser enviadas en tiempo y forma; no respetar las fechas de entrega o el planteamiento y resolución de la actividad equivaldría, a efectos de evaluación, a no entregar la tarea. Se considerará que el alumnado ha superado los objetivos mínimos asociados al portafolio cuando haya entregado y obtenido una valoración positiva de la mitad de las actividades telemáticas.</p>
Calificación final	<p>Indicar o procedimiento para obtener la calificación final de curso:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La calificación final dependerá directamente del número de evaluaciones que deban desarrollarse telemáticamente, si es el caso. En ese sentido, serán las disposiciones oficiales las que establezcan los criterios con los que se trabajará en relación a la evaluación o evaluaciones que hayan podido impartirse de forma presencial. • <i>A priori</i>, el Departamento establece que se hará la media de las calificaciones obtenidas en las tres evaluaciones, tras la realización de las pruebas y tareas que correspondan a cada una de ellas, que dependerán del carácter presencial o telemático de las mismas. El alumnado debe obtener, como nota mínima, un 5 para aprobar la materia LCL.
Prueba extraordinaria de septiembre	<p>Se tendrá en cuenta el resultado de una única prueba presencial o telemática. Se emplearán, para el diseño del examen de septiembre, los estándares que se seleccionaron en el apartado 1 de este anexo.</p>
Alumnado de materia pendiente	<p>Criterios de evaluación: Se aplicarán los criterios establecidos en el Plan de Pendientes del Centro, con las modificaciones que puedan adoptarse por acuerdo de la CCP o del Claustro.</p>
	<p>Criterios de cualificación: Entrega telemática de tareas (las que correspondan al período de formación no presencial) Prueba telemática de enero o mayo, si procede.</p>
	<p>Procedimientos e instrumentos de evaluación: Los establecidos para el Plan de Pendientes del Centro y que se mencionan en el apartado 10 de esta Programación, adaptados a la formación telemática.</p>

C. METODOLOGÍA Y ACTIVIDADES.

Actividades	<ul style="list-style-type: none"> • El alumnado deberá completar las actividades de refuerzo, repaso o ampliación que cada trimestre y situación exijan. Se determinará su número y naturaleza si se recurre a la enseñanza telemática, aunque en líneas generales se combinarán los ejercicios mecánicos con trabajos de investigación, en los que el alumnado demuestre saber localizar y seleccionar información, para tratarla a continuación de modo personal; se propondrán también comentarios y ensayos sobre temas de actualidad o sobre textos literarios, en los que se valorará especialmente la originalidad, además de las cuestiones formales. En cualquier caso, en 1º de ESO, las actividades tendrán un peso del 70% de la calificación trimestral y se enfocarán al desarrollo de los estándares seleccionados en el apartado A de este anexo.
Metodología (alumnado con conectividad y sin conectividad)	<p>El Centro, a través de la acción tutorial y del Departamento de Orientación, identificará y dotará al alumnado sin conectividad. La metodología, entonces, se ajustará a las condiciones de conectividad del total de alumnado integrante del grupo y será activa y participativa, aunque desarrollará en mayor medida el trabajo individual más que el cooperativo, por las condiciones en las que se ejecutaría.</p> <p>Se emplearán, según el tipo de sesión, grupo y estado de la conexión, la videoconferencia, los grupos de Hangouts o WhatsApp para la comunicación inmediata, comunicación y entrega de tareas a través de Google Classroom y correo electrónico corporativo e incluso la llamada telefónica, si se considerase necesaria.</p>
Materiales y recursos	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Materiales de las editoriales que colaboran con la plataforma E-Dixgal (Netex y Aula Planeta) ✓ Materias seleccionados en la red por la profesora de la materia. ✓ Empleo de la plataforma virtual E-Dixgal. ✓ Empleo del correo corporativo del que disponen el alumnado y profesorado del Centro. ✓ Empleo de equipos y aplicaciones informáticas que permitan el desarrollo telemático de las sesiones. Por acuerdo, se ha establecido el uso de Meet como aplicación para las clases telemáticas.

D. INFORMACIÓN Y PUBLICIDAD.

Información al alumnado y a las familias	<p>La profesora del grupo informará a través del correo electrónico al alumnado del grupo de las modificaciones definitivas que puedan establecerse a partir de esta adaptación y que dependerán de las disposiciones oficiales en el caso de que se suspenda la formación presencial.</p> <p>La Jefatura de Departamento publicará este documento oficial en el que figuran las posibles modificaciones para cada curso en la página web del IES.</p>
Publicidad	Publicación obligatoria en la página web del centro.